

คณะกรรมการควบคุมและดูแลเรื่องยาได้กำหนด
แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับยา High Alert Drugs ดังนี้

ความรับผิดชอบ

❖ คณะกรรมการควบคุมและดูแลเรื่องยา

โรงพยาบาลศิริราช เป็นผู้รับผิดชอบในการพิจารณาและ
กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูงใน
โรงพยาบาลเพื่อให้เกิดการใช้ยาอย่างปลอดภัย

❖ ทีมนำทางคลินิกและแพทย์ของภาควิชาต่างๆเป็น

ผู้รับผิดชอบการสั่งใช้และการติดตามผลของยาที่มีความ
เสี่ยงสูงที่มีใช้ในภาควิชาของตน

❖ ฝ่ายเภสัชกรรมเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการในส่วน ของการจัดซื้อ การเก็บรักษา การระบุฉลาก การจ่ายยา การจัดส่งและการให้ข้อมูลยาที่มีความเสี่ยงสูง

❖ ฝ่ายการพยาบาลเป็นผู้รับผิดชอบการเก็บรักษายาที่มี ความเสี่ยงสูงในหอผู้ป่วย การให้ยาและการเฝ้าระวังผล การใช้ต่อผู้ป่วยและรายงานแพทย์เจ้าของไข้

❖ ผู้เกี่ยวข้องทุกคนมีหน้าที่ในการรายงานเหตุการณ์ ผิดปกติที่เกิดขึ้นตามระบบรายงานของโรงพยาบาล

คำจำกัดความ

ยาที่มีความเสี่ยงสูง (High Alert Drugs) คือ กลุ่ม
ยาที่มีโอกาสสูงที่จะเกิดอันตรายแก่ผู้ป่วย **เพราะมีดัชนี
การรักษาแคบหรือมีผลข้างเคียงร้ายแรงต่ออวัยวะ**
สำคัญ เช่น สมอง หัวใจ ไต ฯลฯ

รายการยาที่ประกาศเป็น High Alert Drugs
ในร.พ.ศิริราช ได้แก่

1. Adrenergic agonist ได้แก่ Adrenaline, Dopamine, Dobutamine
2. Calcium IV ได้แก่ Calcium gluconate injection
3. Digoxin (Lanoxin®)
4. Heparin (unfractionated)
5. Insulin (เฉพาะที่ไม่ใช่ penfilled)
6. Potassium injection ได้แก่ KCl injection
7. Phosphate injection ได้แก่ K_2HPO_4 injection
8. Magnesium IV ได้แก่ 50% $MgSO_4$ Inj., 20% $MgSO_4$ Inj.
9. Morphineทุกรูปแบบ
10. Warfarin ได้แก่ Warfarin (Orfarin®) tablet
11. ยาเคมีบำบัดที่เป็นพิษต่อเซลล์ทุกชนิด
12. ยารักษาเบาหวานชนิดรับประทาน
13. Chloral hydrate
14. Benzodiazepine injection
15. Neuromuscular blocking agents
16. Lidocaine IV injection
17. Nitroprusside injection
18. Hypertonic saline ได้แก่ 3% NaCl

โดยรายการยาลำดับที่ 1-10 เป็นรายการยาที่ทุก
หน่วยงานต้องติดตามผลการใช้ยาตามคู่มือที่กำหนด
(คู่มือจะเผยแพร่เร็วๆนี้) ส่วนรายการยาลำดับที่ 11-18
เป็นรายการที่หน่วยงานเฝ้าระวังตามความจำเป็นของ
หน่วยงาน

การรับยาเข้ามาใช้ในโรงพยาบาล

❖ ยาที่มีความเสี่ยงสูงต้องผ่านการพิจารณาจาก
อนุกรรมการพิจารณายาแต่ละกลุ่ม โดยคำนึงถึง
ความเสี่ยงในการนำมาใช้และการเตรียมการป้องกัน
อย่างเหมาะสม

❖ ยาที่มีความเสี่ยงสูงที่ถูกส่งมายังโรงพยาบาลศิริราช
ต้องตรวจรับโดยเภสัชกรที่ได้รับมอบหมาย

การเก็บรักษา

❖ ยาที่มีความเสี่ยงสูงทุกชนิดต้องเก็บรักษาโดยแยก
จากยาอื่น ๆ

❖ ต้องมีสัญลักษณ์เตือนบุคลากรว่าเป็นยาที่มีความ
เสี่ยงสูง ในโรงพยาบาลศิริราชใช้**สติ๊กเกอร์รูปกลม
สีชมพูสดเป็นสัญลักษณ์** แต่สำหรับ**ยาฉีดหลอด
เล็กจะใช้ปากกาสีสะท้อนแสงสีชมพู**ขีดที่ชื่อยา
แทน

❖ จำกัดการเข้าถึงยาที่มีความเสี่ยงสูงกลุ่มยาเสพติด
ให้โทษโดยต้องใส่ในตู้หรือลิ้นชักที่**มีกุญแจ** และมี
การตรวจสอบจำนวนยาม่าเสมอ

การส่งจ่ายยาที่มีความเสี่ยงสูง

❖ ไม่ส่งยาที่มีความเสี่ยงสูงด้วยวาจาถ้าไม่ใช่
กรณีเร่งด่วน

❖ **ไม่ใช่คำย่อ**ในการส่งยาที่นอกเหนือจาก
ระเบียบการส่งจ่ายยาของโรงพยาบาลศิริราช

❖ แพทย์**ระบุตัวผู้ป่วย**อย่างถูกต้องก่อนการเขียน
สั่งยา

- ❖ แพทย์พิจารณาผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ หรือ ค่าพารามิเตอร์ที่สำคัญก่อนสั่งยาที่มีความเสี่ยงสูงให้แก่ผู้ป่วย
- ❖ แพทย์คำนวณขนาดยาซ้ำ กรณีต้องมีการคำนวณตาม น้ำหนักหรือพื้นที่ผิวเมื่อสั่งยาที่มีความเสี่ยงสูง
- ❖ แพทย์พิจารณาข้อห้ามใช้และปฏิกิริยาระหว่างยาที่มีความเสี่ยงสูงกับยาอื่น ๆ ที่ผู้ป่วยใช้อยู่ก่อนการสั่งใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูง
- ❖ ถ้ามีแบบฟอร์มสำเร็จรูป ให้แพทย์ใช้แบบฟอร์มสำเร็จรูปในการสั่งยาที่มีความเสี่ยงสูง
- ❖ ถ้ามีการใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูงนอกเหนือจากแบบแผน (protocol) ที่กำหนดไว้โดยทีมนำทางคลินิกของภาควิชา ให้แพทย์เขียนหมายเหตุความจำเป็นไว้เป็นหลักฐานในคำสั่งการรักษาและใบสั่งยา

การจ่ายยาที่มีความเสี่ยงสูง

- ❖ เมื่อได้รับใบสั่งจ่ายยาที่มีความเสี่ยงสูง เภสัชกรต้องตรวจสอบชื่อนามสกุลผู้ป่วย ชื่อยา ขนาดยา ปฏิกริยาระหว่างยา (drug interaction) และผู้ป่วยต้องไม่เป็นผู้ที่ห้ามใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูงนั้นๆ (contraindication) กรณีที่พบปัญหาเภสัชกรต้องติดต่อแพทย์ผู้สั่งยาทันที
- ❖ การจ่ายยาที่มีความเสี่ยงสูง ให้กระทำโดยมีการตรวจสอบซ้ำจากบุคคลอีกคนหนึ่งเสมอ
- ❖ การแบ่งยาที่มีความเสี่ยงสูงให้ผู้ป่วยนำไปใช้ที่บ้าน ต้องติดฉลากช่วย ข้อควรระวังไว้ที่ซองยาหรือขวดยา หรือมีเอกสารแนะนำผู้ป่วยประกอบการส่งมอบยา

- ❖ สำหรับผู้ป่วยนอก เภสัชกรเป็นผู้ตรวจสอบ ส่งมอบและให้ความรู้ในการใช้ยาและการเฝ้าระวังผลข้างเคียงของยาที่มีความเสี่ยงสูงให้ผู้ป่วยทราบ

การบริหารยา

- ❖ เมื่อแพทย์สั่งยาที่มีความเสี่ยงสูง พยาบาลต้องตรวจสอบชื่อนามสกุลผู้ป่วย ชื่อยา ขนาดยา ให้ถูกต้องก่อนให้ยาผู้ป่วย
- ❖ พยาบาลอีกคนหนึ่งเป็นผู้ตรวจสอบซ้ำก่อนให้ยาแก่ผู้ป่วย
- ❖ การเตรียมยาให้ปฏิบัติตามที่ระบุในคู่มือ

การเฝ้าระวังผลการใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูง

- ❖ พยาบาลเฝ้าระวังอาการผู้ป่วยตามคู่มือ ติดตามและลงบันทึกผลการใช้ยาหรือความเปลี่ยนแปลงหลังการใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูงไว้ในแฟ้มผู้ป่วยหรือเวชระเบียน
- ❖ พยาบาลแจ้งแพทย์เจ้าของไข้ทันทีเมื่อพบความผิดปกติหรือความผิดพลาดจากการใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูง
- ❖ แพทย์เป็นผู้รับผิดชอบการส่งตรวจติดตามผลการใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูงตามคู่มือที่ได้กำหนดไว้
- ❖ เมื่อเกิดอาการไม่พึงประสงค์รุนแรง หรือเกิดความผิดพลาดที่ถึงตัวผู้ป่วยจากการใช้ยาที่มีความเสี่ยงสูง ผู้พบเหตุการณ์ต้องรายงานอุบัติการณ์ทันที

การทำลายยาที่เหลือหรือยาหมดอายุ

ยาที่มีความเสี่ยงสูงที่เหลือจากห่อผู้ป่วยหรือหมดอายุแล้ว ให้ส่งคืนฝ่ายเภสัชกรรมเพื่อทำลายต่อไป



High Alert Drugs

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1

เดือนพฤศจิกายน 2549